

STORA ROVDJUR OCH STORVILTSASSISTANS (SRVA)

Reima Laaja – Finlands viltcentral
Mikko Jokinen – Finlands viltcentral

Bild: Risto Puranen

STORVILTSASSISTANS (SRVA)

- Storviltsassistans (SRVA) är en organisation som upprätthålls av jaktvårdsföreningarna och förmedlar jägares handräckning till polisen vid storviltskonflikter.
- SRVA-verksamheten bygger på viltförvaltningslagen samt på avtal mellan polisen och jaktvårdsföreningarna.
- De vanligaste SRVA-uppdragen är att spåra hjortdjur som skadats i kollisioner.
- SRVA-uppdrag i anknytning till stora rovdjur är att spåra rovdjur som skadats i kollisioner samt att på polisens order fördriva rovdjur från bebyggd miljö. I polisorder kan också ingå att avliva stora rovdjur.

SRVA-VERKSAMHET

- SRVA-verksamheten startar genom att polisen begär handräckning.
- Varje jaktvårdsförening har skapat sin egen handlingsmodell och sitt eget nätverk för den praktiska spårningen och fördrivningen som sker efter en begäran om handräckning.
- SRVA-verksamhet handlar inte om jakt som är bunden till jakträtt, utan om uppgifter relaterade till djurskydd eller allmän ordning och säkerhet som polisen bemyndigar jvf att utföra.

Bild: Tero Salmela/Finlands viltcentral

SRVA-AKTÖRER

- De praktiska aktörerna i SRVA-organisationen är jaktföreningarna, erfarna storviltsjägare samt utbildade hundförare med tränade hundar.
- Verksamheten grundar sig på frivillig verksamhet.
- De som deltar i verksamheten bör ha betalat jaktvårdsavgiften, så att de och deras hundar omfattas av jägarförsäkringen.

SRVA-UPPDRAGETS FÖRLOPP

Oma riista

1. SRVA-uppdraget startar på polisens begäran
2. Jaktvårdsföreningens SRVA-kontaktperson tar emot uppdraget
3. SRVA-kontaktpersonen förmedlar uppdraget enligt jvf:s handlingsmodell
4. SRVA-aktören sköter uppdraget och för in uppgifterna om uppdraget i Oma riista
5. SRVA-kontaktpersonen eller verksamhetsledaren redigerar/godkänner/förkastar SRVA-registreringen enligt jvf:s gällande praxis
6. Efter godkännande sparas uppgifterna i viltskaderegistret och i det öppna gränssnittet

Bild: Tero Salmela/Finlands viltcentral

SRVA VID TRAFIKOLYCKOR

- I SRVA-uppdrag är det centrala att spåra och ta hand om hjortdjur som varit inblandade i trafikolyckor.
- En stor del av SRVA-uppdragen utförs längs livligt trafikerade vägar.
  - Säkerheten vid utförandet av uppgifterna kan inte betonas för mycket.

Bild: Ville Hokkanen

STORA ROVDJUR I TRAFIKEN

- Av de stora rovdjuren är det oftast lodjur som hamnar i trafikolyckor.
- Om du krockar med ett stort rovdjur
  - Stig inte ur bilen
  - Anmäl olyckan till nödcentralen och följ de instruktioner som ges.
- I synnerhet en björn eller ett vildsvin som skadats i en trafikolycka kan vara farlig för människor.

Bild: Mika Kimmo

SITUATIONER MED STORA ROVDJUR

SITUATIONER MED STORA ROVDJUR OCH VILDSVIN

- Jaktvårdsföreningen upprätthåller beredskapen att assistera polisen med att spåra, avliva eller fördriva stora rovdjur och vildsvin.
- Polisen ansvarar för verksamheten i ovan nämnda situationer och leder vid behov uppdraget.

Bild: Jyrki Normaja

STORA ROVDJUR I NÄRHETEN AV MÄNNISKOR

- Ett stort rovdjur som upprepade gånger uppträder störande eller orsakar betydande egendomsskada (över 15 000 €) ska anmälas till nödcentralen.
- Också när en björn eller varg har förirrat sig till en tätort krävs i allmänhet åtgärder, om djuret orsakar fara. T.ex.:
  - Om en varg närmar sig en människa eller inte avlägsnar sig från platsen vid ett möte (stannar kvar och stryker omkring, följer efter eller betar sig hotfullt).
  - Om en varg har orsakat eller försökt orsaka en personskada eller har attackerat eller försökt attackera en hund i koppel eller ett annat husdjur.

Bild: Kai-Eerik Nyholm/Finlands viltcentral

FÖRDRIVNING AV STORA ROVDJUR

FÖRDRIVNING AV STORA ROVDJUR

- Vid fördrivning skräms rovdjuret från en olämplig miljö till exempel med ljud- eller ljusammunition eller hundar.
- Vid fördrivningen kan man använda kopplade eller drivande hundar.
  - De metoder som används får inte skada det djur som fördrivs.
- För en fördrivning krävs order av polisen eller tillstånd av Finlands viltcentral.
- I praktiken sköts en fördrivning ofta av SRVA-aktörer.
- Fördrivning av stora rovdjur i tätort utförs alltid under ledning av polisen.

Bild: Jaakko Alalantela/Finlands viltcentral

FÖRDRIVNINGAR STYRS AV LAGAR

- Fördrivning och avlivning av stora rovdjur på polisens order (2 kap. 16 § i polislagen)
  - Djur som orsakar fara för människors liv eller hälsa eller betydande skador på egendom eller allvarligt äventyrar trafiken
  - I praktiken akuta situationer som kräver snabb reaktion, i tätorter, i närheten av bebyggelse, för att förhindra betydande skador
- Dispenser som beviljas av Finlands viltcentral för fördrivning och avlägsnande är inte SRVA-uppdrag. Verksamheten är bunden till jakträtten.

Bild: Mirja Rantala/Finlands viltcentral

EN LYCKAD FÖRDRIVNING

Bild: Jaakko Alalantela/Finlands viltcentral

- När en fördrivning är framgångsrik reagerar det stora rovdjuret genom att fly, och associerar i fortsättningen den obehagliga upplevelsen med bebyggd miljö eller betesmark.
- Objekt för fördrivning är vanligtvis varg eller björn.

FÖR EN FÖRDRIVNING PÅ EGEN HAND KRÄVS INTE TILLSTÅND

- Det är tillåtet att på egen hand fördriva ett djur från en gård eller betesmark utan att skada djuret.
- Fördrivningen kan ske till exempel genom att man för högt ljud.
- Det är inte tillåtet att följa efter eller driva rovdjuret utanför gården eller betesmarken.

POLISEN BESTÄMMER MÅLEN FÖR UPPDRAGET

- Polisen gör en helhetsbedömning vid SRVA-händelser och beslutar om målen med uppdraget.
- I allmänhet strävar man efter att avliva ett skadat djur av djurskyddsskäl (Lag om djurvälstånd 7 §)
  - SRVA-aktörer har inte tillstånd, utrustning eller annars möjlighet att söva ner djur.

Bild: Finlands viltcentral, SRVA-projektet

ROVDJURSKONTAKTPERSONEN SOM SRVA:S STÖD

KUNSKAP ÄR MAKT I SRVA-SITUATIONER

- När ett SRVA-uppdrag startar samlar organisationens situationsledare så mycket information som möjligt om rovdjursindividerna i området.
- SRVA-situationsledaren kan kontakta rovdjurskontaktpersonen i området och be om hens syn på situationen.
  - Till exempel vid en krock med en björn är det viktigt att veta om finns en hona med ungar i området, eller om det bara finns ensamman björnar.

Bild: Jorma Lehti

STORA ROVDJUR SKAPAR RUBRIKER

- Ett stort rovdjur som skadats eller förrirrat sig in i en tätort drar till sig allmänhetens och mediernas uppmärksamhet.
- I SRVA-situationer ligger ansvaret för kommunikationen alltid hos polisen!
- Rovdjurskontaktpersonen kan kommentera den allmänna rovdjurssituationen och rovdjursobservationer i området till medierna. Inte SRVA-situationen!

Bild: Mirja Rantala/Finlands viltcentral

REGISTRERINGAR I TASSU OCH OMA RIISTA

EN SRVA-REGISTRERING ERSÄTTER INTE EN TASSU-REGISTRERING

Bild: Mari Lyly /Finlands viltcentral

- I situationer med stora rovdjur ska SRVA-händelsedata och data som registreras i Tassu särskiljas från varandra.
- SRVA-situationsledaren gör SRVA-registreringar i Oma riista.
- I Oma riista ska registreras
  - SRVA-uppdrag = i allmänhet krävs omedelbara åtgärder (bl.a. fördrivningar och avlivningar)
  - Utförda åtgärder och resultatet.

SRVA-UPPGIFTER SOM SKA REGISTRERAS I TASSU

- De uppgifter om rovdjursobservationer som samlats in om ett SRVA-uppdrag anmäls till rovdjurskontaktpersonen och registreras i Tassu.
  - T.ex. bredden på tassen på en björn som fördrivits eller andra preciserade uppgifter om djuret och dess beteende

Bild: Jaakko Alalantela/Finlands viltcentral

POLISENS BEGÄRAN OM GRANSKNING

- Polisen kan be om hjälp med att identifiera eller granska rovdjursspår eller förmedla iakttagelser som gjorts av allmänheten. Dessa är inte SRVA-uppdrag!
- De observationer som polisen förmedlar registreras i Tassu-systemet som rovdjursobservationer. De registreras inte i Oma riista som SRVA-händelser.

Bild: Jaakko Alalantela/Finlands viltcentral